EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.6.3.
COM(2024) 228 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a juhhús- és kecskehúságazatban alkalmazott kereskedelmi megnevezésekről és hasítottest-osztályozásról

Tartalom

1. Bevezetés 2
2. Megközelítés és eszközök 2
3. A szabályozási keret elemzése 3
3.1. Hasított testek osztályozása 3
3.1.1. Előzmények 3
3.1.2. Jelenlegi helyzet 4
3.2. Kereskedelmi megnevezés 6
3.3. Piaci információk 7
4. A tagállamok és az érdekelt felek álláspontjai 7
4.1. A hasított test osztályozásának válaszadói értékelése 7
4.2. A kereskedelmi megnevezések válaszadói értékelése 8
4.3. A válaszadók további megjegyzései 8
5. Következtetések 9

1. Bevezetés

Az 1308/2013/EU rendelet (az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet)[1] 225. cikkének dd) pontja értelmében a Bizottság 2024. június 30-ig jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a juhhús- és kecskehúságazatban alkalmazott kereskedelmi megnevezésekről és hasítottest-osztályozásról.

E jelentés célkitűzései a következők:

– a juhhús- és kecskehúságazatban alkalmazott hasítottest-osztályozás és kereskedelmi megnevezések meglévő szabályainak felülvizsgálata, és
– annak megállapítása, hogy szükség van-e további szabályozásra ebben a kérdésben.

2. Megközelítés és eszközök

A hasított testek osztályozásának és a kereskedelmi megnevezések használatának a juhhús- és kecskehúságazatban történő végrehajtására vonatkozó szakértői vélemények összegyűjtése céljából a Bizottság 2023 februárjában két felmérést készített. Az egyiket a mezőgazdasági piacok közös szervezésével foglalkozó szakértői csoporton keresztül a tagállamokhoz, a másikat pedig az állattenyésztéssel foglalkozó civilpárbeszéd-csoport érdekelt tagjaihoz címezték.

A Bizottság a konzultáció megkezdése előtt tájékoztatta a tagállamokat és az érdekelt feleket a konzultáció céljáról és ütemezéséről, majd emlékeztette őket a felmérésben való részvételük szükségességére. A Bizottság 26 tagállamtól (Franciaország kivételével valamennyitől), és csupán négy – Spanyolországból, Ausztriából és Portugáliából származó szervezetekhez tartozó – érdekelt féltől kapott észrevételeket.

E jelentést a következők is alátámasztják:

– a jelentés tárgya szempontjából lényeges jelenlegi és korábbi jogszabályok elemzése,
– a Bizottság által végzett jelentések, értékelések és ellenőrzések megállapításai,
– a mezőgazdasági termékekre vonatkozóan rendelkezésre álló statisztikai adatok, valamint
– a hasított testek osztályozásával foglalkozó szakértői csoport szakértőinek, valamint a juh- és kecskepiaccal foglalkozó civilpárbeszéd-csoport érdekelt feleinek hozzájárulása.

[1] Az Európai Parlament és a Tanács 1308/2013/EU rendelete (2013. december 17.) a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról és a 922/72/EGK, a 234/79/EGK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 671. o., https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj?locale=hu).

3. A szabályozási keret elemzése

3.1. Hasított testek osztályozása

3.1.1. Előzmények

A hasított testek osztályozásának közösségi rendszere szerinti osztályozási és árjelentések 1992-es[2] bevezetésüktől kezdve önkéntes módon történtek a juhfélék esetében. Ez eltér a marhahús- és sertéshúságazattól, ahol kötelező a hasított testek uniós osztályozási rendszere, a kisebb vágóhidakra vonatkozó – tagállami végrehajtástól függő – eltérések mellett.

1993-ban további részletes szabályokat állapítottak meg, beleértve a kategóriák és a faggyúborítottsági osztályok pontosabb leírását[3]. A közösségi rendszer 1993. március 6-án lépett hatályba, az osztályozáson alapuló árbejelentésre vonatkozó rendelkezésekkel, amelyek első alkalommal legkésőbb 1993. április 8-án léptek hatályba. E rendelkezések alapján az Európai Unió Kiadóhivatala 1995 elején az Unió legtöbb nyelvén közzétette azokat az Európai Bizottság által kiadott ismertetőket, amelyek elmagyarázzák a juhok hasított testére vonatkozó besorolásokat.

A hasított testek uniós osztályozásának egyik hosszú távú célkitűzése eredetileg az volt, hogy a juhok hasított testének szabványos minőségét illetően alapul szolgáljon az árak meghatározását és a támogatás kiszámítását célzó uniós rendszerre alapozott új meghatározáshoz. A hasított testek uniós osztályozási rendszerét a juhtenyésztők és húsfeldolgozók közötti kereskedelmi ügyletek minőség-ellenőrzésére szánták. A kisebb súlyú hasított báránytestek esetében a húsossági pontszámot nem tekintették méltányosnak. Az indok szerint ez módszeresen büntetné a természetes rossz morfológiát (hosszú lábú fajták) és a csökkent bőr alatti/belső zsírarányt, valamint a kis súlyt. Ezért a 13 kg-nál kisebb súlyú hasított báránytestek osztályozására eltérő rendszert dolgoztak ki.

A 2137/92/EGK tanácsi rendelet 9. cikke előírta a Bizottság számára, hogy jelentést nyújtson be a Tanácsnak a juhok hasított testére vonatkozó kötelező osztályozás bevezetésének lehetőségéről. 1997-ben közzétett jelentésében[4] a Bizottság megállapította, hogy a gazdasági szereplők csak igen korlátozott mértékben használják a hasított testek osztályozási rendszerét, és arra a következtetésre jutott, hogy a tagállamoknak továbbra is önkéntes alapon kell alkalmazniuk a juhok hasított testére vonatkozó osztályozást.

---

[2] A Tanács 2137/92/EGK rendelete (1992. július 23.) a hasított juhok közösségi osztályozási rendszeréről és a nyers vagy fagyasztott hasított juh közösségi szabványminőségének meghatározásáról, valamint a 338/91/EGK rendelet időbeli hatályának kiterjesztéséről (HL L 214., 1992.7.30., 1. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/1992/2137/oj?locale=hu).

[3] A Bizottság 461/93/EGK rendelete (1993. február 26.) a vágott juhtestek közösségi osztályozási rendszerére vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 49., 1993.2.27., 70. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/1993/461/oj?locale=hu).

[4] A Bizottság jelentése a hasított juhok közösségi osztályozási rendszeréről és a nyers vagy fagyasztott hasított juh közösségi szabványminőségének meghatározásáról, valamint a 338/91/EGK rendelet időbeli hatályának kiterjesztéséről szóló, 1992. július 23-i 2137/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtásáról, COM(97) 0250 végleges.

A juhhús és kecskehús piacának közös szervezéséről szóló 2529/2001/EK tanácsi rendelettel[5] bevezetett reform módosította az anyajuhra vonatkozó éves jövedelemtámogatás kiszámításának módját. Ennek megfelelően a Bizottság 2002-ben egy második jelentést[6] adott ki a Tanácsnak a juhok uniós osztályozási rendszere esetleges kötelező alkalmazásának elemzésére. Ebben a második jelentésben a Bizottság továbbra is a rendszer nem kötelező használatát javasolta, mivel számos tagállamban nem történt előrelépés a hasított testek osztályozásának végrehajtása terén.

A hasított juhtestek osztályozási rendszerének a 2137/92/EGK rendeletben előírt vizsgálatával foglalkozó korábbi közösségi csoport az 1993–2000 közötti időszakban ellenőrző látogatásokat tett több tagállamban azzal a céllal, hogy kezdetben a nemzeti szakértők között összehangolja az osztályozási előírásokat és biztosítsa azok betartását a felkeresett vágóhidakon.

A csoport megállapította, hogy a legtöbb érdekelt fél nincs meggyőződve az osztályozási rendszer juhhúsra való alkalmazásának szükségességéről és az annak alapján történő kifizetésről; az uniós rendszer csak Franciaországban, Finnországban és Svédországban alakult ki jelentős mértékben. A legtöbb termelő élősúly alapján közvetlenül a vágóhidaknak értékesített juhokat, és az osztályozást elsősorban ott alkalmazták, ahol az vágóhídi vagy vásárlói igények kielégítésre szolgált.

Ezenkívül a hasított testek eltérő megjelenési formái gyengítették az átláthatóságot – amelynek javítására a rendszer létrejött –, és a bárányok értékesítése a hasított test összetételétől vagy osztályától függetlenül ugyanazon az alapáron történt. A hasított test súlya alapján kínált árak összehasonlítása a termelők szempontjából zavaró és félrevezető volt.

3.1.2. Jelenlegi helyzet

A juhok hasított testének osztályozására vonatkozó jelenlegi rendelkezéseket az 1308/2013/EU rendelet (az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet) IV. mellékletének C.III. pontja, az (EU) 2017/1182 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet[7] és az (EU) 2017/1184 bizottsági végrehajtási rendelet[8] állapítja meg.

A juhok hasított testének önkéntes osztályozására két különböző rendszer létezik, az alábbiak szerint.

---

[5] A Tanács 2529/2001/EK rendelete (2001. december 19.) a juhhús és kecskehús piacának közös szervezéséről (HL L 341., 2001.12.22., 3. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2001/2529/oj?locale=hu).

[6] A Bizottság jelentése a Tanácsnak a hasított juhok közösségi osztályozási rendszeréről szóló 2137/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtásáról, COM(2002) 0295 végleges.

[7] A Bizottság (EU) 2017/1182 felhatalmazáson alapuló rendelete (2017. április 20.) az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a szarvasmarhák, a sertések és a juhok hasított testének uniós osztályozási rendszerei, valamint a hasított testek és az élő állatok bizonyos kategóriáira vonatkozó piaci árak bejelentése tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 171., 2017.7.4., 74. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2017/1182/oj?locale=hu.

[8] A Bizottság (EU) 2017/1184 végrehajtási rendelete (2017. április 20.) az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a szarvasmarhák, a sertések és a juhok hasított testének uniós osztályozási rendszerei, valamint a hasított testek és az élő állatok bizonyos kategóriáira vonatkozó piaci árak bejelentése tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 171., 2017.7.4., 103. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1184/oj?locale=hu).

– Az általában „SEUROP rendszer” néven ismert, a hasított testeket hússokságuk és faggyússági fokuk alapján vizuálisan osztályozó rendszer a 13 kg vagy annál nagyobb súlyú hasított juhtestekre vonatkozik. A szarvasmarhák esetében a hússokági osztályok (S, E, U, R, O és P) a hasított testprofilok, különösen a nagy értékű részek (hátsó negyed, hát, lapocka) alakulását írják le, valamint az izom és a zsír csontokhoz viszonyított összegét jelzik. A zsírossági osztály (1-től 5-ig) a hasított test külső részén látható faggyú mennyiségét írja le.
– Az általában „A rendszer” néven ismert, a súlyt, a hús színét és a faggyússágot leíró másik rendszer a 13 kg-nál kisebb súlyú hasított bárántestekre vonatkozik. Ennél tehát csak a hasított test súlya (három kategória: <7,0 kg; 7,1–10 kg; és 10,1–13 kg), a hús színe és a faggyússági osztály számít.

A kecskék hasított testének osztályozására vonatkozóan nincsenek jogszabályi rendelkezések.

Napjainkban a kisebb termelési volumen miatt az Unióban a juhok és a kecskék hasított testének osztályozása továbbra is másodlagos szerepet játszik a szarvasmarhák és a sertések osztályozásához képest. A hasított testek osztályozásával foglalkozó szakértői csoport 2023. október 11-i ülésén csak Bulgária, Franciaország, Horvátország, Finnország és Svédország erősítette meg, hogy területén a juhok uniós osztályozási rendszer szerinti osztályozását alkalmazzák. Ezekben a tagállamokban 2022 folyamán 277 vágóhíd 4 420 782 juh hasított testét osztályozta, amelyből 602 018 volt kifejlett (azaz 12 hónaposnál idősebb) juh, 3 818 764 pedig bárány (azaz 12 hónaposnál fiatalabb). Ez azonban az Unió egészében a juhok teljes forgalmának kevesebb mint 12 %-át tette ki. Az osztályozás nagyobb jelentűségű volt a nagy súlyú bárányok kategóriájában, mint a kis súlyú bárányokéban, ahol a több mint 13,8 millió darabos uniós termelésből 2022-ben csupán 111 130 hasított testet osztályoztak. Az EU-ban jelenleg nincs engedélyezve automatizált osztályozási módszer.

Emellett a hasított testek uniós osztályozási rendszere a legtöbb tagállamban nem játszik jelentős szerepet a bárányárak bejelentésében. 2022-ben csak 103, uniós osztályozási rendszert alkalmazó juhvágóhíd jelentett az illetékes hatósága felé osztályozási eredményeken alapuló árajánlatot. Horvátországban az osztályozási rendszerből jelentett árak az országos éves vágások 40,8 %-át tették ki. A főbb termelő tagállamok – Görögország, Spanyolország, Olaszország, Portugália és Románia – árainak forrását jelentős mértékben a bárányok élve vagy árverési piacon történő közvetlen értékesítése jelenti. Ehhez képest Belgiumban, Írországban, Franciaországban, Lettországban, Szlovákiában, Finnországban és Svédországban a vágóhídi felvásárlások dominálnak. A bárányhús hatóságok felé jelentett árajánlatainak többségét a darabszám, élősúly vagy hasított súly alapján értékesített bárántételekből számítják ki.

Az uniós rendszer alkalmazásának a kecskék hasított testére való kiterjesztése nem tűnik megvalósíthatónak. A juhok hasított testére vonatkozó uniós rendszerek alapján nehéz lenne szabványos minőséget megállapítani, mivel a kor, súly és zsírtartalom kritériumain, valamint a termelési típuson alapuló meghatározások jelentősen eltérnek egymástól. Az azonos korú és nemű juhok hasított testéhez képest kisebb a kecskék hasított teste, és annak kisebb a faggyúborítottsága. A hasított test hozama általában kisebb, főként a hasított test csökkent zsírtartalma miatt, mivel a hízlalás a növekedési folyamat jóval későbbi szakaszában történik, a nedvesség- és csepegési veszteség pedig néha igen magas (akár 8 %-os) lehet.

Emellett a kecskék hasított testének egyik fő jellemzője, hogy egyes országokban a hasított test szinte minden részét elfogyasztják, és mivel sok esetben a fejet nem távolítják el, ez megnehezíti a referencia-kiszerelés gyakorlati alkalmazását.

3.2. Kereskedelmi megnevezés

A juh- és kecsketermékekre nem vonatkoznak az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet forgalmazási előírásokra vonatkozó rendelkezései.

Mindazonáltal, bár a kecskehúst nem sorolják külön kategóriákba, a juhkategóriák megkülönböztetése jól megalapozott. Az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet I. mellékletének XVIII. része a juh- és kecskehúsra, valamint élő juhra és kecskére vonatkozik, amely szerint bárány alatt az egyévesnél fiatalabb juh értendő. Ezzel szemben a IV. melléklet C. része a 12 hónaposnál fiatalabb juhok esetében A betűvel, más juhok esetében pedig B betűvel határozza meg az osztályozott hasított juhtestek kategóriáit. A „bárány" kifejezés egyébként az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet 19. cikke (6) bekezdésének c) pontjában a kis súlyú bárányok osztályozására előírt felhatalmazással kapcsolatban is említésre kerül, az egységes közös piacszervezésről szóló rendelet egyéb végrehajtási hatáskörökről szóló 21. cikke szerint pedig a Bizottság végrehajtási jogi aktusokat fogad el, felhatalmazva a tagállamokat arra, hogy meghatározott kritériumokat alkalmazzanak a 13 kg-nál kisebb hasított súlyú bárányok osztályozásához.

Ezenkívül az (EU) 2017/1182 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben a „bárány" kifejezés a (6) preambulumbekezdésben, a 3. cikk (2) bekezdésében, a 21. cikkben és a III. mellékletben szerepel. A 13. cikk a) pontjának iv. alpontja értelmében a tagállamok kötelesek jelenteni a 12 hónaposnál fiatalabb juhok hasított testének piaci árait. Az (EU) 2017/1184 bizottsági végrehajtási rendelet 11. cikke értelmében a piaci árakat a „kis súlyú bárányok" (13 kg-nál kisebb hasított súly) és a „nagy súlyú bárányok" (13 kg vagy annál nagyobb hasított súly) súlykategóriába tartozó hasított juhtestek esetében kell feljegyezni. A juhok és kecskék egyéb hasított testére vonatkozó piaci árak feljegyzésével kapcsolatban nem létezik más uniós jogi rendelkezés.

Az egységes közös piacszervezésről szóló rendeleten túl a bárány- és kecskegidahúsra vonatkozó kifejezések a 2022. évi uniós Kombinált Nómenklatúrában[9] kifejezetten eltérnek a juh- és kecskehús egyéb kategóriáitól. Az említett bizottsági végrehajtási rendelet a bárányokat az 1., 2., 4., 15., 16., 41., 43. és 51. árucsoport esetében legfeljebb egyéves állatokként határozza meg, a „kecskegida" kifejezés pedig a 41. árucsoport 1.c) (szőrös vagy gyapjas bőr) fejlécében, a 4106 vtsz. alatt és a 4113 10 00 sorban szerepel. Emellett a vámkontingensek „érkezési sorrend" elve szerinti kezeléséről szóló (EU) 2020/1988 bizottsági végrehajtási rendelet[10] 31. cikkének (1) bekezdése a „kecskegida" kifejezést legfeljebb egyéves kecskeként határozza meg.

---

[9] A Bizottság (EU) 2021/1832 végrehajtási rendelete (2021. október 12.) a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló 2658/87/EGK tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról (HL L 385., 2021.10.29., 1. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2021/1832/oj?locale=hu).

[10] A Bizottság (EU) 2020/1988 végrehajtási rendelete (2020. november 11.) az 1308/2013/EU és az 510/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a behozatali vámkontingensek „érkezési sorrend" elve szerinti kezelése

Az állatállományra és a húsra vonatkozó statisztikákról szóló 1165/2008 rendelet[11] I. mellékletének a juhkategóriákra vonatkozó fogalommeghatározásokról szóló 2. pontjában a bárány kifejezés a 12 hónaposnál fiatalabb hím- vagy nőivarú juhokat jelöli.

3.3. Piaci információk

A juhhús esetében a Bizottság rendelkezéseket állapított meg a hasított báránytestek árának bejelentésére, mivel a fiatalabb korban levágott állatok húsa iránti kereslet jobban jellemzi a piac átláthatóságát.

Az (EU) 2017/1182 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 25. cikke (2) bekezdésének c) pontja értelmében a tagállamoknak minden évben értesíteniük kell a Bizottságot az előző naptári évben levágott juhok teljes számáról, súlykategóriák szerinti bontásban.

A kecskehús esetében a Bizottság az állattenyésztéssel foglalkozó civilpárbeszéd-csoport szakértőinek küldött felmérés alapján évente kétszer gyűjt információkat az átlagárakról.

A Bizottság juhhúsfórumot tartott, amelyen a jelentős termeléssel rendelkező tagállamok képviselői, valamint termelők, feldolgozók és kereskedők vettek részt, hogy megvizsgálják az uniós juhhúságazat jelenlegi és jövőbeli kihívásait. Ezt követően a Bizottság 2016 októberében előterjesztette a juhokra és kecskékre vonatkozó eredménytáblát, amely heti tájékoztatást nyújt az uniós és az Unión kívüli országok piaci árairól, termeléséről és kereskedelméről.

4. A tagállamok és az érdekelt felek álláspontjai

4.1. A hasított test osztályozásának válaszadói értékelése

Öt tagállam erősítette meg a hasított báránytestekre vonatkozó uniós osztályozási rendszer alkalmazását, közülük négy a kifejlett (azaz 12 hónaposnál idősebb) juhokra is alkalmazza azt. Az alkalmazást csak két tagállam teszi kötelezővé valamennyi gazdasági szereplő számára, míg a másik kettőben a juhok osztályozását csupán néhány vágóhíd végzi önkéntes alapon. Horvátország volt az egyetlen tagállam, amely megerősítette, hogy fiatal és kifejlett állatok esetében egyaránt alkalmazza a kecskék hasított testének kötelező osztályozását.

Bár a válaszadók többsége elismerte a hasított test osztályozásának értékét a piaci átláthatóság javítása, a termékek piaci értékének növelése és a piaci igényekre való szállítói reagálás javítása szempontjából, a kötelezővé tétel egyik fő nehézségeként az osztályozás többletköltségeit említették. Mindössze négy tagállam adott kedvező választ a juhok kötelező uniós szintű osztályozásának bevezetésére. A tagállamok nagy többsége megerősítette továbbá, hogy a hazai gazdasági szereplők nem kérték az uniós osztályozási rendszer jelenlegi önkéntes alapjának módosítását. A válaszadók a kötelező alkalmazás bevezetésének komoly akadályaként a hazai piacok széttagoltságát és/vagy kis méretét jelölték meg.

---

tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról (HL L 422., 2020.12.14., 4. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1988/oj?locale=hu).

[11] Az Európai Parlament és a Tanács 1165/2008/EK rendelete (2008. november 19.) az állatállományra és a húsokra vonatkozó statisztikákról, valamint a 93/23/EGK, 93/24/EGK és 93/25/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (EGT-vonatkozású szöveg) (HL L 321., 2008.12.1., 1. o., ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/1165/oj?locale=hu).

Emellett mindössze négy tagállam kívánta a kecskék hasított testének osztályozására vonatkozó külön jogszabály bevezetését. Sok válaszadó azt is jelezte, hogy a hasított kecsketestek osztályozásának bevezetése nem teremtene hozzáadott értéket, mivel a termelés annyira marginális, és legtöbb esetben csupán a tejtermelés alterméke. Arra a következtetésre jutottak, hogy a hasított testek bármilyen osztályozásának bevezetéséből származó előny aránytalan lenne a bevezetés többletköltségeihez képest.

A piaci információkat illetően a válaszadók többsége megerősítette, hogy a hasított testek osztályozásának csekély szerepe van a juh- és kecskehús vásárlásakor. Válaszában csak négy tagállam és egy érdekelt fél fejezte ki érdeklődését aziránt, hogy az árbejelentést a hasított juhtestek más kategóriáira is ki kell terjeszteni. Hasonlóképpen csak két tagállam és egy érdekelt fél jelezte válaszában, hogy az árbejelentés a kecskék hasított testére is vonatkozzon. A válaszok megerősítették, hogy a legtöbb uniós piacon a juh- és kecskefélék felvásárlásakor átalányfizetés, illetve darabszám, élősúly vagy hasított súly, vagy akár állatméret alapján állapodnak meg.

A válaszadók a Bulgáriában, Észtországban, Görögországban, Spanyolországban, Magyarországon, Romániában, Svédországban és Magyarországon forgalmazott juhok relatív jelentőségére is utaltak. A válaszadók azonban jelezték, hogy a hasított testek osztályozásán alapuló felvásárlás még a tagállamok közötti élőállat-kereskedelemben sem jelentős.

4.2. A kereskedelmi megnevezések válaszadói értékelése

A gazdasági szereplők és a hatóságok pénzügyi és adminisztratív terheinek növekedését elkerülendő, a válaszadók nagy többsége nem mutatott érdeklődést a kereskedelmi megnevezésre vonatkozó új uniós szintű jogszabályok bevezetése iránt. A juhok és kecskék esetében csak öt, illetve két tagállam támogatta a kereskedelmi megnevezésekre vonatkozó konkrétabb uniós szintű jogszabályokat.

Csak egy tagállam jelezte a hazai érdekelt felek azon kérelmét, hogy külön uniós jogszabály vonatkozzon a juhok kereskedelmi megnevezésére, és az érdekelt felek közül is egy válaszadó támogatta ezt az álláspontot. A felmérésben csak egy tagállam hangsúlyozta, hogy több báránykategóriát kellene megkülönböztetni, egy érdekelt fél pedig jelezte, hogy a kecskehúsra vonatkozó piaci információk elégtelenek.

4.3. A válaszadók további megjegyzései

A válaszadók válaszaiból kiderül, hogy a juhhús és kecskehús forgalmazása és darabolása többnyire a vásárlói előírások szerint történik, és alacsonyabb fokú feldolgozással jár, mint más fajok húsa esetében. Néhány válaszadó elismerte, hogy tagállamában a feldolgozóipar juhhússal és kecskehússal való ellátása során fontos szerepe van a kis vágóhidaknak és a gazdaságokban történő vágásnak. Kiskereskedelmi szinten a húst főként a fogyasztói igényeknek megfelelően vagy előrecsomagolt csomagokban értékesítik.

A válaszadók jelezték továbbá, hogy Belgiumban, Dániában, Észtországban, Írországban, Görögországban, Spanyolországban, Horvátországban, Olaszországban, Portugáliában, Szlovéniában és Szlovákiában a juhhús, Görögországban, Spanyolországban, Horvátországban, Portugáliában és Szlovéniában pedig a kecskehús esetében különböző

differenciált minőségjelzések léteznek. Ezek piaci részesedése azonban a teljes belföldi forgalomhoz képest meglehetősen alacsony.

Általánosságban a legtöbb kérdőív nem tartalmazott becslést a különböző áruk piaci részesedésére vonatkozóan.

5. Következtetések

Az érdekelt felek felmérésben való nagyon alacsony részvétele megfelelt annak a vélekedésnek, hogy a hasított testek osztályozására és kereskedelmi megnevezésére vonatkozó további jogszabályok nem tartoznak az ágazat prioritásai közé. Emellett a tagállamok és érdekelt felek kis érdeklődést mutattak a hasított juhtestek kötelező osztályozásának vagy a kecskék hasított testére vonatkozó osztályozási rendszer bevezetése, és a juh- és kecskehústermékekre vonatkozó további jogalkotás iránt. Hasonlóképpen, az Európai Parlamentnek az uniós juh- és kecskeágazat jelenlegi helyzetéről és jövőbeli kilátásairól szóló 2018. évi állásfoglalása[12] sem a hasított testek osztályozására, sem a kereskedelmi megnevezésre vonatkozóan nem szorgalmazott külön jogszabályt.

A juhok hasított teste osztályozásának uniós szinten ezért továbbra is önkéntes eszköznek kell maradnia, amely akkor alkalmazandó, ha valódi hozzáadott értéket biztosító előnyökkel jár, indokolva ezzel a költségek és terhek növekedését. Az értékelés megerősítette, hogy nincs érvényes indok a juhok hasított testére vonatkozó kötelező uniós szintű osztályozás bevezetésére. A legfontosabb uniós termelők körében nem történt jelentős előrelépés az osztályozási rendszer használatának kiterjesztése terén. Ennélfogva tehát nem lennének indokoltak az osztályozás kötelezővé tételével járó költségek és adminisztratív terhek. A vágóhidak feladata lenne a hasított testek osztályozásának megszervezése és elvégzése, az ezzel foglalkozó képzett személyzet biztosítása, valamint az eredmények és árak feljegyzése és jelentése. Az illetékes hatóságnak az uniós szabályokkal összhangban helyszíni ellenőrzéseket kellene végeznie, ami további erőforrásokat igényelne.

A hasított testek osztályozása a hatékonyság, az árak átláthatósága és a jobb értékesítés eszköze lehet a juhágazati ellátási láncok számára. Bár a juhok hasított testének kötelező osztályozása megkönnyítheti az információk továbbítását az ellátási láncon keresztül, és elvben tisztességesebb és gazdaságilag hatékonyabb ügyletekhez vezethet, sok gazdasági szereplő továbbra sem látja ennek jelentős előnyeit, a juhokkal kereskedő legtöbb beszállító pedig nem tartja szükségesnek a hasított testek osztályozását.

A hasított testek uniós osztályozási rendszerét nem szükséges kiterjeszteni a kecskékre, mivel azok húsának előállítása számos tagállamban igen korlátozott, hasított testük és húsrészeik pedig sajátos jellemzőkkel rendelkeznek.

A kereskedelmi megnevezést illetően a kérdőívek nem jeleztek rendszeres nehézségeket vagy problémákat a juh- és kecskehús forgalmazására vonatkozó hatályos jogszabályok végrehajtása terén, és a felmérés azt mutatta, hogy a gazdasági szereplők és az illetékes hatóságok többsége idegenkedik attól, hogy több jogalkotási kötelezettséget írjon elő ebben a kérdésben. Ehelyett inkább a szubszidiaritáson és az adminisztratív terhek csökkentésén alapuló egyszerűsített

[12] A8-0064/2018 jelentés.

megközelítést részesítették előnyben. Ráadásul – miközben a juh- és kecskehúsnak az állat vágási kora szerint eltérő kereskedelmi besorolásai vannak – a termelési rendszerek és az őshonos fajták nagy fokú változatossága miatt ezek az ágazatok nagyon heterogének, a fogyasztói preferenciák pedig kulturális háttérhez kötöttek. Ezért a húsminőséget alkotó különböző dimenziók feszültségnek vagy ellentmondásnak lehetnek kitéve, ha a jogalkotók konkrét kereskedelmi megnevezést vezetnének be.

Általános következtetésként megállapítható, hogy a juhhús- és kecskehúságazatban nincs szükség új jogalkotási javaslatokra a kereskedelmi megnevezések vagy a hasított testek osztályozása tekintetében.